

ΕΛΙΔΕΚ.
Ελληνικό Ίδρυμα Έρευνας & Καινοτομίας

Περιγραφή Χρηματοδοτούμενου Ερευνητικού Έργου
2η Προκήρυξη Ερευνητικών Έργων ΕΛ.ΙΔ.Ε.Κ. για την
ενίσχυση Μεταδιδακτορικών Ερευνητών/τριών

Τίτλος Ερευνητικού Έργου: Ανώνυμοι βυζαντινοί γραφείς του 14ου αιώνα

Επιστημονικός Υπεύθυνος: Δημήτριος Νίκου

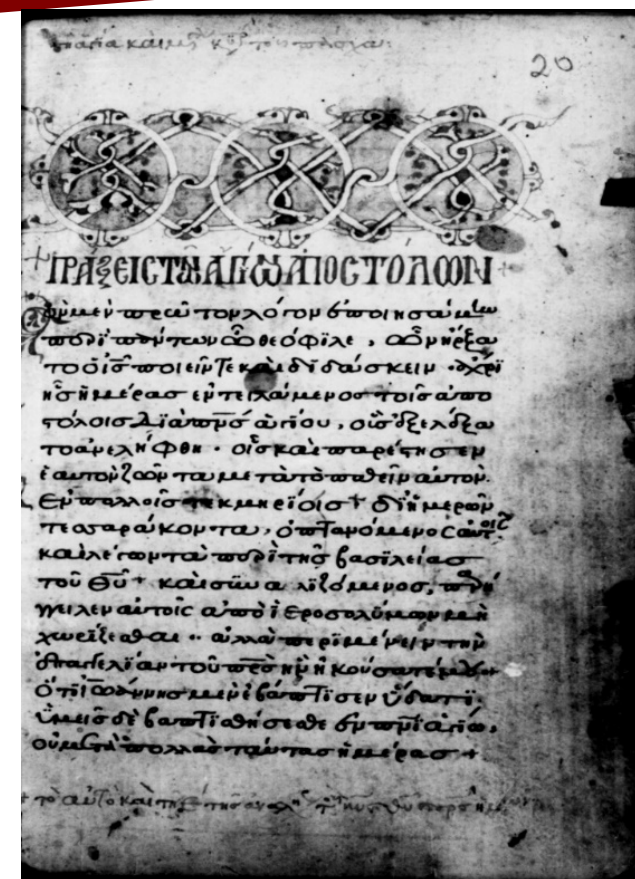
Επιστημονική Περιοχή: Ανθρωπιστικές επιστήμες και τέχνες

Φορέας Προέλευσης και Χώρα: Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Ελλάδα

Φορέας Υποδοχής: Τομέας Μεσαιωνικής Ελληνικής Φιλολογίας - Κέντρο Βυζαντινών Ερευνών, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Ποσό Χρηματοδότησης: 85700 €

Διάρκεια Χρηματοδότησης: 36 μήνες

Sabbaiticus. gr. 204, 20r
© Library of Congress Collection of Manuscripts in the Greek Orthodox Patriarchate of Jerusalem

Στο πλαίσιο του έργου θα γίνει μια προσπάθεια συστηματικής καταγραφής και μελέτης ανώνυμων βυζαντινών γραφένων χειρογράφων. Καθώς η μελέτη του συνόλου των ανώνυμων γραφένων είναι αδύνατη λόγω του τεράστιου όγκου του υλικού προς έρευνα, επιλέχθηκε να μελετηθούν οι ανώνυμοι γραφείς του 14ου αιώνα, σημαντικής περιόδου πνευματικής ακμής του Βυζαντίου και αντιγραφικής δραστηριότητας.

Αφού μελετηθεί το σύνολο της χειρόγραφης παραγωγής του 14ου αιώνα, αρχικά θα εντοπιστούν και θα καταγραφούν οι γραφείς κάθε χειρογράφου. Στη συνέχεια θα δημιουργηθεί μια εύχρηστη και εύκολα προσβάσιμη βάση δεδομένων, όπου θα καταχωρηθούν ο γραφέας, τα ακριβή φύλλα του χειρογράφου τα οποία αντιγράφει, τα κείμενα τα οποία αντιγράφει, καθώς και δείγματα γραφής του, συμπεριλαμβανομένης και της υπάρχουσας βιβλιογραφίας για το χειρόγραφο και τα κείμενα που εμπεριέχονται σε αυτό. Με βάση τις παραπάνω πληροφορίες θα καταστεί δυνατό να προσδιοριστούν τα ενδιαφέροντα του κάθε γραφέα, ο χρόνος δράσης του, καθώς και ανώνυμα ή επώνυμα πρόσωπα με τα οποία συνεργάζεται στην αντιγραφή χειρογράφων. Επίσης, με προσεκτική συγκριτική μελέτη των δειγμάτων γραφής σε συνδυασμό με τα στοιχεία τα οποία θα έχουν συγκεντρωθεί για κάθε γραφέα, θα γίνει προσπάθεια ταύτισης όσο το δυνατόν περισσότερων γραφένων διαφορετικών χειρογράφων, τα οποία βρίσκονται διάσπαρτα σε διάφορες βιβλιοθήκες ανά τον κόσμο.

Η πρωτότυπη βάση δεδομένων για τους ανώνυμους γραφείς του 14ου αιώνα που θα δημιουργηθεί, στοχεύει να αποτελέσει ένα χρήσιμο ερευνητικό εργαλείο για τους παλαιογράφους και φιλόλογους που μελετούν τη χειρόγραφη παράδοση της εποχής.

Δεδομένου ότι η πλειονότητα των παλαιογραφικών βοηθημάτων είναι σε έντυπη μορφή (βιβλία, άρθρα), η βάση δεδομένων των ανώνυμων γραφών του 14ου αιώνα θα αποτελέσει ένα καινοτόμο ηλεκτρονικό ερευνητικό εργαλείο, συμβάλλοντας στην γενικότερη προσπάθεια εκσυγχρονισμού της επιστήμης της παλαιογραφίας, η οποία συντελείται, είτε με την ψηφιοποίηση χειρογράφων πολλών βιβλιοθηκών (π.χ. Εθνική Βιβλιοθήκη Γαλλίας, Αποστολική Βιβλιοθήκη του Βατικανού κ.α.), είτε με τη δημιουργία ηλεκτρονικών βάσεων δεδομένων (π.χ. οι Pinakes του Institut de recherche et d'histoire des textes του CNRS της Γαλλίας).

Στόχος της ερευνητικής πρότασης αποτελεί η δημιουργία μιας ολοκληρωμένης βάσης δεδομένων, η οποία θα περιλαμβάνει τους ανώνυμους βυζαντινούς γραφείς του 14ου αιώνα με δείγματα γραφής τους, πληροφορίες για τους ίδιους και την αντιγραφική τους δραστηριότητα, καθώς και για χειρόγραφα τα οποία αντιγράφει, συμπεριλαμβανομένης και της σχετικής βιβλιογραφίας.

Η δημιουργία μιας ηλεκτρονικής βάσης δεδομένων ανώνυμων γραφέων θα αποτελέσει ένα σημαντικό εργαλείο για τους παλαιογράφους και τους φιλόλογους. Η ευκολία πρόσβασης στο υλικό, το οποίο θα συνοδεύεται με δείγματα γραφής κάθε γραφέα και τη σχετική βιβλιογραφία για το χειρόγραφο και τον ανώνυμο γραφέα, θα βοηθήσει κάθε παλαιογράφο που μελετά την γραφή του συγκεκριμένου αιώνα, καθώς και κάθε ερευνητή που μελετά τη χειρόγραφη παράδοση ενός κειμένου, να εξάγει βασικά συμπεράσματα σχετικά με τον γραφέα και το ίδιο το χειρόγραφο. Συμβάλλοντας, συνεπώς, μέσω του παρόντος ερευνητικού έργου στην διευκόλυνση της επιστημονικής έρευνας, θεωρώ πως η βάση δεδομένων ανώνυμων γραφέων του 14ου αιώνα θα τύχει σημαντικής επιστημονικής απήχησης.

Η χρηματοδότηση του ΕΛ.ΙΔ.Ε.Κ. αποτελεί μια ιδιαίτερα σημαντική δράση για την αναγνώριση και ανταμοιβή των ερευνητών, προσφέροντας την ευκαιρία να συνεχίσουν τις προσδοκίες τους και να δημιουργήσουν μια ανεξάρτητη ερευνητική σταδιοδρομία.

Προσωπικά, η χρηματοδότηση του ΕΛ.ΙΔ.Ε.Κ. αποτελεί μια μεγάλη ευκαιρία για την ακαδημαϊκή και επαγγελματική μου ανάπτυξη, υποστηρίζοντας οικονομικά την ερευνητική μου πρόταση και τη συμμετοχή μου σε διεθνή συνέδρια, όπου θα έχω την ευκαιρία να παρουσιάσω τα αποτελέσματα έρευνάς μου.

ΕΛΙΔΕΚ.
Ελληνικό Ίδρυμα Έρευνας & Καινοτομίας

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ

Λ. Συγγρού 185 & Σάρδεων 2
ΤΚ. 17121, Νέα Σμύρνη, Ελλάδα
210 64 12 410, 420
communication@elidek.gr
www.elidek.gr